

Suvestinė redakcija nuo 2023-11-01

Įsakymas paskelbtas: TAR 2015-11-04, i. k. 2015-17474

Nauja redakcija nuo 2023-11-01:

Nr. [V-292](#), 2023-03-03, paskelbta TAR 2023-03-03, i. k. 2023-03952

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 131:2023 „VAIKŲ ŽAIDIMŲ AIKŠTELĖS IR PATALPOS. BENDRIEJI SVEIKATOS SAUGOS REIKALAVIMAI“ PATVIRTINIMO

2015 m. spalio 30 d. Nr. V-1208

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 2 straipsnio 12 dalimi ir 16 straipsnio 1 dalimi:

1. T v i r t i n u Lietuvos higienos normą HN 131:2023 „Vaikų žaidimų aikštelės ir patalpos. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (pridedama).

2. P a v e d u įsakymo vykdymo kontrolę viceministrui pagal veiklos sritį.

3. N u s t a t a u, kad:

3.1. šiuo įsakymu patvirtintos higienos normos 10 punkto nuostatos taikomos vaikų žaidimų aikštelėms, kurių statyba pradėta po 2023 m. lapkričio 1 d.;

3.2. šiuo įsakymu patvirtintos higienos normos 13 ir 20 punktų nuostatos taikomos vaikų žaidimų aikštelėms ir patalpoms, kuriose įranga ir (ar) atsitrenkimą švelninanti danga sumontuotos po 2016 m. lapkričio 1 d.;

3.3. šiuo įsakymu patvirtintos higienos normos 14 ir 21 punktų nuostatos taikomos vaikų žaidimų aikštelėms ir patalpoms, kuriose įranga ir (ar) atsitrenkimą švelninanti danga sumontuotos po 2017 m. liepos 1 d.

Sveikatos apsaugos ministrė

Rimantė Šalaševičiūtė

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2015 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. V-1208
(Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2023 m. kovo 3 d. įsakymo Nr. V-292
redakcija)

LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN 131:2023 „VAIKŲ ŽAIDIMŲ AIKŠTELĖS IR PATALPOS. BENDRIEJI SVEIKATOS SAUGOS REIKALAVIMAI“

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos higienos norma HN 131:2023 „Vaikų žaidimų aikštelės ir patalpos. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (toliau – Higienos norma) nustato pagrindinius vaikų žaidimų aikštelių (toliau – žaidimų aikštelės) ir vaikų žaidimų patalpų (toliau – žaidimų patalpos) įrengimo viešosiose vietose, jų naudojimo ir priežiūros sveikatos saugos reikalavimus. Švietimo įstaigose, socialinių paslaugų įstaigose įrengtoms žaidimų aikštelėms ir patalpoms Higienos norma taikoma tiek, kiek jų įrengimo, naudojimo ir priežiūros nereglamentuoja specialiosios higienos normos.

2. Higienos norma taikoma projektuojant, statant, rekonstruojant, remontuojant, įrengiant ir naudojant žaidimų aikšteles ir patalpas.

3. Higienos normos reikalavimai privalomi asmenims, projektuojantiems, statantiems, rekonstruojantiems, remontuojantiems, įrengiantiems žaidimų aikšteles ir patalpas, atliekantiems pagrindinę metinę žaidimų aikštelių ir žaidimų patalpų kontrolę, žaidimų aikštelių ir patalpų savininkams, žaidimų aikštelių ir žaidimų patalpų eksploatuotojams, pagal kompetenciją kontroliuojančioms institucijoms.

4. Darbuotojai, nurodyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 7 d. nutarime Nr. 544 „Dėl Darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, tik iš anksto patikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo, Darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, patikrinusiems ir (ar) periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas, sąrašo ir šių darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarkos patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas), žaidimų patalpose gali dirbti tik šio teisės akto nustatyta tvarka patikrinę sveikatą. Darbuotojų sveikatos patikrinimo dokumentai, nurodyti Nutarime, ar jų kopijos turi būti laikomos žaidimų patalpų eksploatuotojo ar savininko nustatytoje vietoje.

5. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakyme Nr. V-69 „Dėl Privalomųjų pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio, narkotinių ir psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikio žmogaus sveikatai mokymų ir atestavimo tvarkos aprašo ir Asmenų, kuriems privalomas sveikatos ir (ar) pirmosios pagalbos mokymas, profesijų ir veiklos sričių sąrašo, mokymo programų kodų ir mokymo periodiškumo patvirtinimo“ nurodyti žaidimų patalpų darbuotojai jame nustatyta tvarka privalo gauti Sveikatos žinių ir įgūdžių atestavimo pažymėjimus. Sveikatos žinių ir įgūdžių atestavimo pažymėjimai ar jų kopijos turi būti laikomos žaidimų patalpų eksploatuotojo ar savininko nustatytoje vietoje.

6. Žaidimų patalpose turi būti pirmosios pagalbos rinkinys, kurio sudėtis ir apimtis turi atitikti Pirmosios pagalbos rinkinio aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-450 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigos pirmosios medicinos pagalbos rinkinio aprašo, Pirmosios pagalbos rinkinio aprašo ir Asmens

sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą aprašo patvirtinimo“.

II SKYRIUS SĄVOKOS IR JŲ APIBRĖŽTYS

7. Higienos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

7.1. **Pagrindinė metinė vaikų žaidimų aikštelių ir vaikų žaidimų patalpų kontrolė** – akredituotos įstaigos vieną kartą per metus atliekamas vaikų žaidimų aikštelių ir vaikų žaidimų patalpų patikrinimas bendrajam jų įrangos ir jos pamatų bei paviršių saugos lygiui nustatyti.

7.2. **Sporto įranga** – prietaisai, įrenginiai ir įtaisai, skirti kūno kultūros, sporto pratyboms ir varžyboms (pvz., krepšinio stovai, vartai, gimnastikos sienelės, lygiagretės, skersiniai, tramplynai, treniruokliai ir pan.).

7.3. **Vaikų žaidimų aikštelė** – vaikų žaidimams, poilsiui ir ugdymui skirta aikštelė.

7.4. **Vaikų žaidimų aikštelės eksploatuotojas** – žemės sklypo, kuriame įrengta vaikų žaidimų aikštelė, savininko (-ų) ar kito (-ų) asmens (-ų), kuris (-ie) yra vaikų žaidimų aikštės savininkas (-ai), bet nėra to žemės sklypo savininkas (-ai), paskirtas fizinis ar juridinis asmuo, atsakingas už vaikų žaidimų aikštelės techninę priežiūrą ir Lietuvos higienos normos HN 131:2023 „Vaikų žaidimų aikštelės ir patalpos. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ reikalavimų įgyvendinimą.

7.5. **Vaikų žaidimų aikštelės įranga** – įranga, kurios komponentai ir konstrukcijos elementai skirti vaikams žaisti lauke individualiai ar grupėmis pagal savo žaidimo taisykles ar sampratą, kurios bet kuriuo metu gali pasikeisti. Prie vaikų žaidimų aikštelės įrangos nepriskiriami žaislai, apibrėžti Žaislų saugos techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2011 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. 4-174 „Dėl Žaislų saugos techninio reglamento patvirtinimo“, variklinės pavaros pramoginiai įrenginiai, nurodyti Potencialiai pavojingų įrenginių kategorijų parametru sąrašė, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 817 „Dėl Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo įgyvendinimo“, žaidimų aparatai, įjungiami monetomis ar žetonais, sporto įranga, pagalbinė įranga (pavėsinės, suolai, stalai, smėlio dėžės, šiukšlių dėžės, skelbimų lentos, tvoros, varteliai, dviračių statymo prietaisai ir pan.).

7.6. **Vaikų žaidimų patalpos** – vaikų žaidimams, poilsiui ir ugdymui skirtos patalpos ar jų dalis.

7.7. **Vaikų žaidimų patalpų eksploatuotojas** – vaikų žaidimų patalpų savininko (-ų) paskirtas fizinis ar juridinis asmuo, atsakingas už vaikų žaidimų patalpų techninę priežiūrą ir Higienos normos reikalavimų įgyvendinimą.

7.8. **Vaikų žaidimų patalpų įranga** – įranga, kurios komponentai ir konstrukcijos elementai skirti vaikams žaisti patalpoje individualiai ar grupėmis pagal savo žaidimo taisykles ar sampratą, kurios bet kuriuo metu gali pasikeisti. Prie vaikų žaidimų patalpų įrangos nepriskiriami žaislai, apibrėžti Žaislų saugos techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2011 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. 4-174 „Dėl Žaislų saugos techninio reglamento patvirtinimo“, variklinės pavaros pramoginiai įrenginiai, nurodyti Potencialiai pavojingų įrenginių kategorijų parametru sąrašė, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 817 „Dėl Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo įgyvendinimo“, žaidimų aparatai, įjungiami monetomis ar žetonais, sporto įranga.

7.9. **Viešoji vieta** – aikštė, parkas, skveras, paplūdimys, daugiabučio namo kiemas, valstybės ir savivaldybių institucijos, švietimo, socialinių paslaugų, sveikatos priežiūros, prekybos, viešojo maitinimo, apgyvendinimo, poilsio ir pramogų organizavimo ir kitas paslaugas teikianti įstaiga, taip pat teritorija, statinys ar patalpa, kuriuose asmenys gali laisvai lankytis.

7.10. Kitos Higienos normoje vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatyme, Lietuvos Respublikos kelių įstatyme, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarime Nr. 1950 „Dėl Kelių eismo taisyklių patvirtinimo“, Lietuvos standarte LST EN 1176-1 „Žaidimų aikštelių įranga ir dangos. 1 dalis. Bendrieji saugos reikalavimai ir bandymo metodai“ (toliau – Lietuvos standartas LST EN 1176-1).

III SKYRIUS

ŽAIDIMŲ AIKŠTELIŲ ĮRENGIMO REIKALAVIMAI

8. Žaidimų aikštelės turi būti įrengtos ne arčiau kaip 10 m nuo buitinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių, gatvių, transporto priemonių stovėjimo aikštelių ir ne arčiau kaip 15 m atstumu nuo automobilių saugyklų ištraukiamosios vėdinimo sistemos angų. Tarp žaidimų aikštelių įrangos ir stacionariosios kūno rengybos lauko įrangos, riedlenčių parko, kitos sporto įrangos turi būti numatytas ne mažesnis kaip 10 m atstumas arba žaidimų aikštelė nuo stacionariosios kūno rengybos lauko įrangos, riedlenčių parko, kitos sporto įrangos zonos turi būti atitverta tvora ar gyvatvore. Atstumas matuojamas nuo žaidimų aikštelės įrangos, esančios arčiausiai šiame punkte nurodytų objektų, atsitrenkimo zonos krašto.

9. Žaidimų aikštelė, kurios ribos nutolusios nuo gatvės važiuojamosios dalies mažiau nei 20 m, turi būti aptverta tvora ar gyvatvore, sudarančia kliūtį vaikui išbėgti į gatvę.

10. Jei žaidimų aikštelė įrengta ant stogo ar kito paviršiaus, nuo kurio galimas didesnis kaip 1 m kritimas, ir nutolusi nuo stogo ar tokio paviršiaus krašto mažiau kaip 10 m, ji iš visų pusių turi būti aptverta ne mažesnio kaip 1,3 m aukščio tvora. Jei žaidimų aikštelė įrengta ant stogo ar kito paviršiaus, nuo kurio galimas didesnis kaip 3 m kritimas, ir ribojasi su stogo ar tokio paviršiaus kraštu, ties ribojimosi vieta ji turi būti aptverta 3 m aukščio tvora, turinčia viršutinėje tvoros dalyje 45 laipsnių kampu pakreiptą palinkimą į žaidimų aikštelės pusę.

11. Žaidimų aikštelės tvora turi būti be išsikišančių, aštrių elementų, keliančių odos įpjovimo arba pradūrimo riziką. Tvoros konstrukcija neturi kelti rizikos užstrigti vaiko kūnui ar kūno daliai ir turi atitikti šiuos reikalavimus:

11.1. tvoroje neturi būti angų, kurių žemyn nukreiptos dalies kampas būtų mažesnis kaip 60 °;

11.2. jei tvoros aukštis didesnis nei 60 cm, tarpas tarp išsikišančių vertikalių tvoros elementų turi būti ne didesnis kaip 8,9 cm +/- 0,1cm, o išsikišančių elementų aukštis turi būti ne didesnis kaip 4,5 cm. Jeigu tarpas tarp išsikišančių vertikalių elementų yra mažesnis kaip 4,5 cm, jų aukštis neribojamas;

11.3. tvoros angų matmenys turi būti ne didesni kaip 8,9 cm +/- 0,1cm;

11.4. tvoros konstrukcijoje neturi būti horizontalių ar beveik horizontalių skersinių, kuriuos vaikai galėtų naudoti kaip pakopas, bandydami lipti;

11.5. tarp vartelių varstomos dalies ir rėmo iš abiejų pusių turi būti ne mažesnis kaip 12 mm atstumas bet kurioje vartelių atidarymo padėtyje. Jei varteliuose įrengtas automatinis pritraukimo mechanizmas, 90 laipsnių kampu atverti varteliai turi visiškai užsiverti ne greičiau kaip per 5 sekundes.

12. Žaidimų aikštelės dirvožemyje pavojingų cheminių medžiagų koncentracija neturi viršyti Lietuvos higienos normoje HN 60:2015 „Pavojingųjų cheminių medžiagų ribinės vertės dirvožemyje“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. V-114 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 60:2015 „Pavojingųjų cheminių medžiagų ribinės vertės dirvožemyje“ patvirtinimo“, nustatytų ribinių verčių.

13. Žaidimų aikštelės įranga, šalia šios įrangos įrengta atsitrenkimą švelninanti danga turi turėti atitikties sertifikatą ar gamintojo deklaraciją, liudijančią įrangos ir dangos atitiktį joms taikomų Lietuvos standartų LST EN 1176-1, LST EN 1176-2 „Žaidimų aikštelių įranga ir dangos. 2

dalys. Sūpuoklių papildomi specialieji saugos reikalavimai ir bandymo metodai“ (toliau – Lietuvos standartas LST EN 1176-2), LST EN 1176-3 „Žaidimų aikštelių įranga ir dangos. 3 dalis. Čiuožynių papildomi specialieji saugos reikalavimai ir bandymo metodai“ (toliau – Lietuvos standartas LST EN 1176-3), LST EN 1176-4 „Žaidimų aikštelių įranga ir dangos. 4 dalis. Lynų kelių papildomi specialieji saugos reikalavimai ir bandymo metodai“ (toliau – Lietuvos standartas LST EN 1176-4), LST EN 1176-5 „Žaidimų aikštelių įranga ir dangos. 5 dalis. Karuselių papildomi specialieji saugos reikalavimai ir bandymo metodai“ (toliau – Lietuvos standartas LST EN 1176-5), LST EN 1176-6 „Žaidimų aikštelių įranga ir dangos. 6 dalis. Supamosios įrangos papildomi specialieji saugos reikalavimai ir bandymo metodai“ (toliau – Lietuvos standartas LST EN 1176-6), LST EN 1176-10 „Žaidimų aikštelių įranga ir dangos. 10 dalis. Visiškai uždaros žaidimų įrangos papildomi specialieji saugos reikalavimai ir bandymo metodai“ (toliau – Lietuvos standartas LST EN 1176-10), LST EN 1176-11 „Žaidimų aikštelių įranga ir dangos. 11 dalis. Erdvinio tinklyno papildomi specialieji saugos reikalavimai ir bandymo metodai“ (toliau – Lietuvos standartas LST EN 1176-11), LST EN 1177 „Atsitrenkimą švelninanti žaidimų aikštelės danga. Bandymo metodai atsitrenkimo švelninimui nustatyti“ (toliau – Lietuvos standartas LST EN 1177) ar tapačių standartų reikalavimams, bei surinkimo, naudojimo ir priežiūros instrukcijas valstybine kalba. Žaidimų aikštelės įranga, šalia šios įrangos įrengta atsitrenkimą švelninanti danga turi būti sumontuota pagal gamintojo instrukcijas.

14. Prieš pradėdant naudoti žaidimų aikštelę, kurioje įrengta žaidimų aikštelės įranga, turi būti patikrinta (įvertinta) jos atitiktis Lietuvos standartų LST EN 1176-1, LST EN 1176-2, LST EN 1176-3, LST EN 1176-4, LST EN 1176-5, LST EN 1176-6, LST EN 1176-10, LST EN 1176-11, LST EN 1177 reikalavimams. Patikrinimą (įvertinimą) turi atlikti įstaiga, akredituota Lietuvos standarto LST EN ISO/IEC 17020 „Atitikties įvertinimas. Reikalavimai, keliami įvairių tipų kontrolės įstaigų veiklai (ISO/IEC 17020)“ (toliau – Lietuvos standartas LST EN ISO/IEC 17020) atitikčiai kaip A tipo kontrolės įstaiga. Žaidimų aikštelės eksploatuotojas ar savininkas turi saugoti šios įstaigos išduotą kontrolės ataskaitą arba kontrolės sertifikatą.

15. Higienos normos 13 ir 14 punktų nuostatos nėra taikomos švietimo įstaigose įrengtoms žaidimų aikštelėms, kuriose yra naudojama tik pačių vaikų ar vaikų su suaugusiųjų pagalba pasigaminta įranga iš natūralių, gamtoje susiformavusių ir žaidimams pritaikytų medžiagų (šakų, šiaudų, lapų ir pan.).

16. Įrengtos žaidimų aikštelės gali būti pradėtos naudoti tik jas perdavus savininkui ar jo įgaliotam fiziniam ar juridiniam asmeniui.

17. Žaidimų aikštelėje turi būti pritvirtinta žymena. Joje turi būti pateikta ši informacija: bendrasis telefono numeris, kuriuo galima skambinti įvykus avarijai; telefono numeris, kuriuo galima skambinti techninės priežiūros personalui; žaidimų aikštelės pavadinimas, adresas, savininkas; kita reikalinga informacija.

18. Žaidimų aikštelėje ar šalia jos turi būti šiukšliadėžė.

19. Draudžiama žaidimų aikštelėse sodinti ir auginti Higienos normos priede nurodytus nuodinguosius augalus.

IV SKYRIUS

ŽAIDIMŲ PATALPŲ ĮRENGIMO REIKALAVIMAI

20. Žaidimų patalpų įranga, šalia šios įrangos įrengta atsitrenkimą švelninanti danga turi turėti atitikties sertifikatą ar gamintojo deklaraciją, liudijančią įrangos ir dangos atitiktį joms taikomų Lietuvos standartų LST EN 1176-1, LST EN 1176-2, LST EN 1176-3, LST EN 1176-4, LST EN 1176-5, LST EN 1176-6, LST EN 1176-10, LST EN 1176-11, LST EN 1177 ar tapačių standartų reikalavimams, bei surinkimo, naudojimo ir priežiūros instrukcijas valstybine kalba. Žaidimų patalpų įranga, šalia šios įrangos įrengta atsitrenkimą švelninanti danga turi būti sumontuota pagal gamintojo instrukcijas.

21. Prieš pradėdant naudoti žaidimų patalpas, kuriose įrengta žaidimų patalpų įranga, turi būti patikrinta (įvertinta) jų atitikties Lietuvos standartų LST EN 1176-1, LST EN 1176-2, LST EN 1176-3, LST EN 1176-4, LST EN 1176-5, LST EN 1176-6, LST EN 1176-10, LST EN 1176-11, LST EN 1177 reikalavimams. Patikrinimą (įvertinimą) turi atlikti įstaiga, akredituota Lietuvos standarto LST EN ISO/IEC 17020 atitikčiai kaip A tipo kontrolės įstaiga. Žaidimų patalpų eksploatuotojas ar savininkas turi saugoti šios įstaigos išduotą kontrolės ataskaitą arba kontrolės sertifikatą.

22. Žaidimų patalpose laiptai, laiptų aikštelės turi būti įrengtos taip, kad būtų užtikrinta vaikų sauga. Draudžiama įrengti sraiginius laiptus, laiptų pakopos negali būti siaurėjančios. Draudžiama įrengti horizontalaus dalijimo aptvaras ir turėklus.

23. Jei žaidimų patalpose atitvarų dalys yra įstiklintos, jų įstiklinimas turi atitikti statybos techninio reglamento STR 2.04.01:2018 „Pastatų atitvaros. Sienos, stogai, langai ir išorinės įėjimo durys“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. D1-186 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.04.01:2018 „Pastatų atitvaros. Sienos, stogai, langai ir išorinės įėjimo durys“ patvirtinimo“, nustatytus reikalavimus.

24. Žaidimų patalpose langai ir šviestuvai turi būti apsaugoti nuo dužimo, jei jose naudojamas inventorius, galintis kliudyti langą ar šviestuvą (pvz., kamuoliai ar pan.).

25. Žaidimų patalpose varstomi langai, kurių palangės yra žemesnės nei 1,2 m nuo grindų paviršiaus, o žemės paviršius išorėje yra daugiau kaip 1,5 m žemiau patalpos grindų lygio, turi turėti langų atidarymo ribotuvus arba kitas apsaugos priemones (pvz., aptvarus). Langų atidarymo ribotuvai turi būti įrengti taip, kad apribotų lango atvėrimą iki ne didesnės kaip 10 cm angos ir vaikai negalėtų jų atidaryti.

26. Žaidimų patalpose elektros lizdai vaikams prieinamose vietose turi būti uždengti specialiomis apsaugos priemonėmis.

27. Žaidimų patalpų grindų danga turi būti neslidi (grindų dangai pasirinktos neslidžios medžiagos, taip pat neturi būti vandens ar riebalų ant grindų dangos paviršiaus), lygi (nekelti kritimo rizikos užkliuvus), lengvai valoma drėgnu būdu ir atspari valymo priemonėms. Sanitarinių mazgų sienos ir grindys turi būti padengtos drėgmei ir dezinfekcinėms medžiagoms atsparia danga.

28. Vaikams įrengti baldai turi atitikti jų ūgį.

29. Prie žaidimų patalpų turi būti įrengti sanitariniai mazgai. Žaidimų patalpose, išskyrus žaidimų patalpas, kuriose teikiamos vaikų dienos priežiūros paslaugos, sanitariniai mazgai gali būti neįrengti, kai jos nuo visuomeninės paskirties pastate esančių bendro naudojimo sanitarinių mazgų yra nutolusios ne didesniu kaip 50 m atstumu. Sanitariniuose mazguose turi būti asmens higienos priemonių: tualetinio popieriaus, skysto muilo, rankų džiovintuvai ar vienkartiniai rankšluosčiai.

30. Žaidimų patalpose turi būti įrengtos individualios spintelės ar kitokie įrenginiai drabužiams ir daiktams pasidėti, išskyrus atvejus, kai visuomeninės paskirties pastate lankytojams įrengtos bendro naudojimo rūbinės. Taip pat žaidimų patalpose turi būti numatyta vieta avalynei pasidėti ir (ar) lankytojai turi būti aprūpinami antbačiais.

31. Žaidimų patalpose, kuriose teikiamos vaikų dienos priežiūros paslaugos, turi būti sudarytos higieniškos sąlygos nemokamai atsigerti geriamojo vandens (pvz., pilstomo iš geriamajam vandeniui skirtų indų, talpyklių, automatų ir pan.).

32. Žaidimų patalpų apšvietimo reikalavimai:

32.1. žaidimų patalpose turi būti naudojami šviestuvai, vienodai išsklaidantys šviesą;

32.2. žaidimų patalpų bendra dirbtinė apšvietimo turi būti ne mažesnė kaip 300 lx.

33. Jei žaidimų patalpose įrengtos stacionarios kompiuterizuotos vietos vaikams, jos turi atitikti šiuos reikalavimus:

33.1. kompiuterizuota vieta turi būti įrengta taip, kad vaikai galėtų laisvai prie jos prieiti, turėtų pakankamai erdvės judėti bei kūno padėčiai keisti, šviesos šaltiniai neatsispindėtų monitoriaus ekrane;

33.2. stalas ir jo paviršius turi būti toks, kad būtų galima patogiai išdėstyti monitorių,

klaviatūrą ir kitus būtinus įrenginius, stalo paviršius turi būti matinis. Stalo paviršiaus apšvieta turi būti ne mažesnė kaip 300 lx;

33.3. vaizdas monitoriaus ekrane turi būti ryškus;

33.4. prie vieno monitoriaus gali sėdėti tik vienas vaikas;

33.5. atstumas tarp monitoriaus su katodinių spindulių kineskopu užpakalinio paviršiaus ir kito monitoriaus ekrano turi būti ne mažesnis kaip 2 m, tarp monitorių ekranų šoninių paviršių – ne mažesnis kaip 1,2 m;

33.6. kompiuterių spinduliuojamo elektromagnetinio lauko lygiai turi atitikti techninėje normoje TN 01:1998, patvirtintoje Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 1998 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 257 „Dėl techninių normų TN 01:1998 patvirtinimo“, nustatytus reikalavimus.

34. Žaidimų patalpų šildymo, vėdinimo, mikroklimato reikalavimai:

34.1. žaidimų patalpose turi būti suprojektuotos ir įrengtos tokios mikroklimato bei oro kokybės parametrus palaikančios ir reguliuojančios šildymo, vėdinimo ir (ar) oro kondicionavimo sistemos, kad jose būtų galima palaikyti Lietuvos higienos normoje HN 42:2009 „Gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų patalpų mikroklimatas“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-1081 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 42:2009 „Gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų patalpų mikroklimatas“ patvirtinimo“, nustatytus mikroklimato bei Lietuvos higienos normoje HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. V-362 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore“ patvirtinimo“, nustatytus oro kokybės parametrus;

34.2. šildymo prietaisai ir įrenginiai turi būti saugūs, prieinami valyti. Šildymo prietaisų paviršiaus temperatūra turi būti ne aukštesnė kaip 42 °C.

35. Geriamojo vandens tiekimo reikalavimai:

35.1. sanitariniuose mazguose, atskirai įrengtose praustuvėse turi būti nuolat tiekiamas šaltas ir karštas vanduo, atitinkantis Lietuvos higienos normoje HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“, nustatytus saugos ir kokybės reikalavimus;

35.2. sanitariniuose mazguose, įrengtuose prie žaidimų patalpų, prie vaikams skirtų praustuvių turi būti tiekiamas čiaupe arba ne didesniu kaip 1 metro atstumu nuo jo įrengtame termostatiniame sumaišymo vožtuve sumaišytas karštas ir šaltas vanduo, kurio temperatūra iš čiaupo turi būti ne žemesnė kaip 37 °C ir ne aukštesnė kaip 42 °C.

V SKYRIUS

ŽAIDIMŲ AIKŠTELIŲ IR PATALPŲ BEI JOSE ĮRENGTOS ĮRANGOS PRIEŽIŪROS REIKALAVIMAI

36. Žaidimų aikštelės turi būti prižiūrimos ir valomos. Žolė turi būti nušienauta. Žiemą takeliai turi būti neslidūs.

37. Smėlis žaidimų aikštelėse įrengtose smėlio dėžėse turi būti pakeičiamas kiekvieną pavasarį (išskyrus atvejus, jei žaidimų aikštelėse įrengtose smėlio dėžėse smėlio pakanka ir pavasarį atlikus smėlio parazitologinį tyrimą nenustatyta helmintų kiaušinių), taip pat esant užteršimui šiukšlėmis ar kitomis priemaišomis. Smėlyje neturi būti askaridžių, plaukagalvių, toksokarų echinokokų ir kitų helmintų kiaušinių. Pakeitus smėlį smėlio dėžėse turi būti atliekamas smėlio parazitologinis tyrimas, jei smėlio tyrimo rezultatų nepateikė smėlio tiekėjas.

38. Turi būti sudarytos galimybės (numatytos priemonės) smėlio dėžes uždengti (apsaugoti jas nuo užteršimo).

39. Šiukšliadėžės turi būti reguliariai ištuštinamos.

40. Žaidimų patalpų, įrangos, inventoriaus, žaislų priežiūra:

40.1. žaislai neturi kelti pavojaus vaikų sveikatai (dėl rizikos juos nuryti, įkvėpti ar susižeisti jais palietus odą, gleivinę, akis). Žaislai turi būti švarūs, atitikti vaikų amžių, žaislus naudojančių vaikų gebėjimus;

40.2. žaislai turi būti lengvai valomi, plaunami, dezinfekuojami;

40.3. žaidimų patalpos ir jose esanti įranga bei kitas inventorių turi būti švarūs, tvarkomi, valomi kiekvieną dieną drėgnu būdu ir pagal poreikį. Sanitariniams mazgams valyti turi būti skirtas atskiras valymo inventorių;

40.4. valymo ir dezinfekcijos priemonės turi būti laikomos vaikams neprieinamoje vietoje.

41. Asmenys, dirbantys su valymo, dezinfekcijos priemonėmis, turi vadovautis gamintojų instrukcijomis, gamintojų ar tiekėjų saugos duomenų lapuose nurodytais sveikatos saugos reikalavimais.

42. Žaidimų patalpose neturi būti graužikų ir nariuotakojų, galinčių pernešti užkrečiamųjų ligų sukėlėjus. Esant poreikiui, dezinfekcija, dezinfekcija, deratizacija atliekama Privalomojo profilaktinio aplinkos kenksmingumo pašalinimo (dezinfekcijos, dezinfekcijos, deratizacijos) tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. V-55 „Dėl Privalomojo profilaktinio aplinkos kenksmingumo pašalinimo (dezinfekcijos, dezinfekcijos, deratizacijos) tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

43. Draudžiama atlikti dezinfekciją, dezinfekciją, deratizaciją ar remonto darbus vaikams esant patalpoje.

44. Žaidimų patalpų naudojimo metu atsiradę sienų, lubų, grindų ar inventoriaus defektai, galintys turėti įtakos vaikų sveikatai ir saugumui, šalinami nedelsiant. Jeigu inventoriaus defektų nedelsiant pašalinti neįmanoma, turi būti užtikrinama, kad toks inventorių nebūtų naudojamas.

45. Turi būti užtikrinta žaidimų aikštelių, patalpų įrangos, įskaitant pagalbinę įrangą (pavėsines, suolus, stalus, smėlio dėžes, šiukšlių dėžes, skelbimų lentas, tvorą, vartelius, dviračių statymo prietaisus ir pan.), dangos techninė priežiūra ir kontrolė. Žaidimų aikštelės, žaidimų patalpų eksploatuotojas ar savininkas turi:

45.1. ne rečiau kaip 1 kartą per savaitę atlikti žaidimų aikštelių, patalpų apžiūrą, kurios metu turi būti įvertinta rizika, kylanti dėl įrangos naudojimo, vandalizmo (ar nėra sulūžusių detalių, ar jų netrūksta, kiti akivaizdūs pavojai);

45.2. žaidimų aikštelėse, kuriose įrengta žaidimų aikštelės įranga, ir žaidimų patalpose, kuriose įrengta žaidimų patalpų įranga, ne rečiau kaip 1 kartą per 3 mėnesius, jei įrangos gamintojas priežiūros instrukcijoje nenurodė kitaip, atlikti eksploatacinę apžiūrą, kurios metu turi būti įvertintas žaidimų aikštelių ir žaidimų patalpų įrangos veikimas ir stabilumas, susidėvėjimas (ypač judančių detalių), konstrukcinis vientisumas;

45.3. žaidimų aikštelėse, kuriose įrengta žaidimų aikštelės įranga, ir žaidimų patalpose, kuriose įrengta žaidimų patalpų įranga, užtikrinti, kad ne rečiau kaip 1 kartą per 12 mėnesių būtų atlikta pagrindinė metinė kontrolė, kurios metu įvertinta žaidimų aikštelių ir žaidimų patalpų įrangos, dangos atitiktis Lietuvos standartų LST EN 1176-1, LST EN 1176-2, LST EN 1176-3, LST EN 1176-4, LST EN 1176-5, LST EN 1176-6, LST EN 1176-10, LST EN 1176-11, LST EN 1177 reikalavimams, įskaitant meteorologinių veiksnių poveikį, supuvimą ar koroziją, įrangos saugos lygio pasikeitimą dėl atlikto remonto, pridėtų, pakeistų sudedamųjų dalių. Žaidimų aikštelių ir patalpų įrangos pagrindinė metinė kontrolė turi būti atlikta įstaigos, akredituotos Lietuvos standarto LST EN ISO/IEC 17020 atitikčiai kaip A tipo kontrolės įstaiga, laikantis Lietuvos standarto LST EN 1176-7 „Žaidimų aikštelių įranga ir dangos. 7 dalis. Įrengimo, kontrolės, techninės priežiūros ir naudojimo vadovas“ reikalavimų. Žaidimų aikštelės, žaidimų patalpų eksploatuotojas ar savininkas turi saugoti įstaigos, atlikusios pagrindinę metinę kontrolę, išduotą kontrolės ataskaitą arba kontrolės sertifikatą;

45.4. jeigu atliekant žaidimų aikštelių, patalpų įrangos, dangos vertinimą nustatyti defektai, galintys kelti grėsmę saugai, – nedelsiant juos pašalinti. Jeigu to padaryti neįmanoma, užtikrinti,

kad įranga nebūtų naudojama (ji blokuojama ar pašalinama). Pašalinus žaidimų aikštelės įrangos, žaidimų patalpų įrangos ir (ar) šalia šios įrangos įrengtos dangos defektus, prieš ją pradedant naudoti, turi būti atlikta įrangos ir (ar) dangos atitikties Lietuvos standartų LST EN 1176-1, LST EN 1176-2, LST EN 1176-3, LST EN 1176-4, LST EN 1176-5, LST EN 1176-6, LST EN 1176-10, LST EN 1176-11, LST EN 1177 reikalavimams patikra (įvertinimas) bendrajam saugos lygiui nustatyti. Patikrinimą (įvertinimą) turi atlikti įstaiga, akredituota Lietuvos standarto LST EN ISO/IEC 17020 atitikčiai kaip A tipo kontrolės įstaiga;

45.5. žaidimų aikštelės, patalpų priežiūros veiksmus, nurodytus Higienos normos 45.1, 45.2 papunkčiuose, žaidimų aikštelės, patalpų įrangos remonto darbus registruoti (data, darbus vykdžiusio asmens vardas ir pavardė, parašas);

45.6. Higienos normos 45.2, 45.3, 45.4 papunkčių nuostatos netaikomos švietimo įstaigose įrengtoms žaidimų aikštelėms, kuriose yra naudojama tik pačių vaikų ar vaikų su suaugusiųjų pagalba pasigaminta įranga iš natūralių, gamtoje susiformavusių ir žaidimams pritaiktų medžiagų (šakų, šiaudų, lapų ir pan.).

46. Už žaidimų aikštelių, patalpų įrangos priežiūrą ir saugą atsako juos eksploatuojantys juridiniai ar fiziniai asmenys. Savininkams nepaskyrus žaidimų aikštelių ir (ar) patalpų eksploatuotojo, už jų priežiūrą ir saugą atsako savininkai.

Lietuvos higienos normos
HN 131:2023 „Vaikų žaidimų
aikštelės ir patalpos. Bendrieji
sveikatos saugos reikalavimai“
priedas

**NUODINGŲJŲ AUGALŲ, DRAUDŽIAMŲ SODINTI IR AUGINTI ŽAIDIMŲ
AIKŠTELĖSE, SĄRAŠAS**

Eil. Nr.	Augalas / augalų rūšys	Lotyniškas pavadinimas
1	2	3
1.	Amerikinė fitolaka	<i>Phytolacca americana</i>
2.	Baltažiedė robinija	<i>Robinia pseudoacacia</i>
3.	Barščiai	<i>Heracleum spp.</i>
4.	Brugmansijos	<i>Brugmansia spp.</i>
5.	Čemeriai	<i>Veratrum spp.</i>
6.	Darželinis pupmedis	<i>Laburnum anagyroides</i>
7.	Drignės	<i>Hyoscyamus spp.</i>
8.	Durnaropės	<i>Datura spp.</i>
9.	Eleborai	<i>Helleborus spp.</i>
10.	Juodžolės	<i>Actaea spp.</i>
11.	Kukmedžiai	<i>Taxus spp.</i>
12.	Kurpelės	<i>Aconitum spp.</i>
13.	Ligustrai	<i>Ligustrum spp.</i>
14.	Oleandrai	<i>Nerium spp.</i>
15.	Ožekšniai	<i>Euonymus spp.</i>
16.	Paprastasis ricinmedis	<i>Ricinus communis</i>
17.	Paprastasis žalčialunkis	<i>Daphne mezereum</i>
18.	Paprastoji pakalnutė	<i>Convallaria majalis</i>
19.	Paukštpienės	<i>Ornithogalum spp.</i>
20.	Pentiniai	<i>Delphinium spp.</i>
21.	Rododendrai	<i>Rhododendron spp.</i>
22.	Rudeninis vėlyvis	<i>Colchicum autumnale</i>
23.	Rusmenės	<i>Digitalis spp.</i>
24.	Scylės	<i>Scilla spp.</i>
25.	Pieriai	<i>Pieris spp.</i>
26.	Tabakas	<i>Nicotiana spp.</i>
27.	Tinūtrai	<i>Adenium spp.</i>
28.	Vaistinė skopolija	<i>Scopolia carniolica</i>
29.	Vaistinė šunvyšnė	<i>Atropa belladonna</i>

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1187](#), 2016-10-20, paskelbta TAR 2016-10-21, i. k. 2016-25542

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. spalio 30 d. įsakymo Nr. V-1208 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 131:2015 „Vaikų žaidimų aikštelės ir patalpos. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1155](#), 2018-10-22, paskelbta TAR 2018-10-23, i. k. 2018-16505

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. spalio 30 d. įsakymo Nr. V-1208 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 131:2015 „Vaikų žaidimų aikštelės ir patalpos. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-292](#), 2023-03-03, paskelbta TAR 2023-03-03, i. k. 2023-03952

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. spalio 30 d. įsakymo Nr. V-1208 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 131:2015 „Vaikų žaidimų aikštelės ir patalpos. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ pakeitimo